
Mičurinský experiment ve stachanovském tempu

Mičurinský experiment ve stachanovském tempu

4.7.2011 Euro strana 94 Hyde park, Stanislav Štech

Ministerstvo školství chce rychle slučovat podřízené organizace, audit přitom neprokázal jednoznačné úspory Mantra úspor a zefektivňování zaznívá i na ministerstvu školství. Jednou z priorit ministra Dobeše je zeštíhlování úřadu, které se zúžilo na slučování přímo řízených organizací. Kdo by nebyl pro snížení počtu byrokratů? Hlubší zamyšlení nad slučováním ovšem vyvolává víc než pochybnosti. Konkrétně chci upozornit na podivný průběh i na potenciální důsledky sloučení Národního ústavu odborného vzdělávání (NÚOV), Výzkumného ústavu pedagogického (VÚP) a Institutu pedagogicko-psychologického poradenství (IPPP), plánované od 1. července 2011.

Ministerstvo zvolilo jako podklad k rozhodnutí o sloučení audit společnosti Deloitte. Cílem sloučení měla být „větší efektivita a kvalita práce“ těchto organizací. Nikde na ministerských stránkách samozřejmě nenajdete analýzu a důkazy dosavadní neefektivnosti; ta se prostě předpokládá samo sebou, když do úřadu přijdou skuteční manažeři.

Rozumu navzdory Audit ukázal, že zejména činnosti IPPP se prakticky v ničem nepřekrývají s činnostmi ostatních dvou organizací a předměty jejich činností nejsou ani příbuzné. Audit také nedoložil výchozí představu ministerstva, že tyto organizace neefektivně komunikují s adresáty služeb. Při znalosti sektoru pedagogickopsychologických a poradenských služeb, který metodicky podporuje IPPP, lze říci, že je tomu právě naopak. Podobně se neukázalo mnoho duplicit v podpůrných procesech. A reakce?

Ministerstvo přistoupilo tempem přímo zběsilým ke slučování neslučitelného. Přece si to vytkli v programu, tak to nemohou zastavit jen proto, že je to hloupost. Nástupnickou organizací musí být podle auditu z právního hlediska VÚP, nikoli NÚOV, jak rozhodlo ministerstvo. V rozporu s právem? Nevadí, rozhodli jsme ve jménu úspěšnosti.

Zpráva Deloitte dále říká, že kýžené synergie vzhledem k odlišným činnostem nebudou a finanční úspora celé reorganizace, auditory vyčíslená na sedm milionů korun, bude velmi pochybná. Tak už to však v moderním manažerském stylu chodí. Když se kácí les, létají třísky. Kde už jsme jen tohle slyšeli? Nakonec není ani jisté, že to všechno nevyjde draž než současný stav.

Přibližme si důsledky takového „zefektivnění“ jen na jednom příkladu. IPPP s pouhými sedmnácti kmenovými pracovníky a necelým jedenáctimilionovým příspěvkem z MŠMT podporuje celorepublikově velkou šíří pedagogickopsychologických a speciálněpedagogických služeb školám, rodičům, ústavům. Monitoruje situaci v terénu, ve školách, v poradnách, v ústavech a vyhodnocuje ji. Vzdělává profesionály podle analýzou podloženého systematického plánu. Snaží se o certifikaci těch, kteří jsou skutečnými profesionály v oboru tak výrazně postiženém narůstajícím šarlatánstvím v důsledku decentralizace školské politiky, která se v oblasti poradenství díky krajské volnosti v „tvůrčím“ řízení leckdy vymkla z kloubů.

Přizpůsobit se, nebo zaniknout Od července bude mít IPPP jako jedna divize nesmyslného hybridu NÚV (Národní ústav vzdělávání) jen dvě možnosti. Buď se přizpůsobí situaci a podpoří vznik další meziúrovně řízení a nárůst byrokracie, dosavadní činnosti si zachová jen za cenu nárůstu zbytečných úkonů a vzdálení se školám, pedagogickopsychologickým poradnám a speciálním centrům v terénu. Nebo prostě zanikne, protože mocí podporovaný amatérismus a prohlubování deprofesionalizace pod dohledem lidí, kteří poradenství nerozumějí, prostě nemůže fungovat (jako továrny, které v 50. letech vedli ředitelé původně úplně jiných profesí, ale zato ideově „kování“). Nasazené tempo slučování nakonec taky vypadá na pětiletku splněnou za tři roky.

Co hrozí? Lidé už si nebudou moct být tak úplně jisti kvalitou a dalším vzděláváním psychologů a speciálních pedagogů v terénu, kvalitou diagnostických nástrojů a postupů v souladu s uznávanými metodami oboru. Už teď je situace, pokud jde o kvalitu nástrojů nebo rychlost a kvalitu služeb v některých poradnách, vážná. Byrokraticky svazovaná „divize přes poradenství“ nebude takové úkoly zvládat a „logicky“ bude následovat zpoplatnění, tedy privatizace poradenských služeb.

Z minulosti víme, že mičurinské hnutí bylo snůškou podvodů kombinovaných s nedovzdělaností jeho aktérů. Vydáváno ovšem bylo za geniální výdobytky progresivní vědy. Nepamatují si však, že by bylo naroubováno se stachanovskými výkony a tempem. Pan ministr by tohle dopustit nemohl – je psycholog, a něco o tom přece musí vědět. Kdo tedy?